

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Exercitia Spiritualia Ad Mentem Et Normam D. Ignatii

Conscripta & Adaptata Usui Personarum Ecclesiasticarum Pro sacra solitudine singulis annis ineunda, & in octo vel decem dies protrahenda

Maffei, Pietro Antonio

Augsburg ; Regensburg, 1740

VD18 80488145

Pro die decima, Consideratio prima. De obligationibus Eccli. in parochia sua residentis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60305](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60305)

Consideratio XIX.

Pro die X. prima.

De obligatione parochi in sua parochia commorandi, sive residendi.

DUplex modus residendi, vel commorandi in parochia considerari, & proponi potest. Primus ut ita dicam, est materialis, seu corporalis; dum parochus vix aliter, quàm ipse domus, vel arbores in ipse horto cespiti adnatæ, nunquam parochiæ suæ limites egrediuntur; alter residendi modus est, & dici potest quodammodo formalis & rationalis, priori sive materiali superadditus, dum parochus intra parochiæ limites hærens suarum ovcularum necessitatibus adest, sacra mysteria, sive Sacramenta omnibus promiscuè administrat, eas verbò & exemplò pascit, lupum arcet, omnibus diu noctuque opem suam implorantibus indefessè impertit, & omnes boni, vigilis, ac strenui pastoris vices adimplet.

I. Communi omnium Doctorum consensu, nemine, quod sciam, refragante, parochus obstringitur ad commorandum intra paro-

parochiæ suæ limites; controvertitur, an hæc obligatio nascatur ex jure Divino, an Ecclesiastico: prius videtur asserere communior sententia; fors utraque opinio conciliari inter se posset, si statuatur, parochi præsentiam tunc jure Divino imperari, quando ex hac Pastoris præsentia dependeret salus suarum ovicularum, & ex absentia periclitaretur; ex jure autem duntaxat Ecclesiastico, quando per vicariam alterius sibi substituti operam æquè salutis animarum prospectum esset, quàm si ipsemet parochus coràm adesset. Sed parùm refert; id extra omnem controversiam est, obligationem residendi esse gravissimam, & severissimè præceptam; vix enim, & ne vix quidem suo officio satisfacere poterit parochus absens, cum ex ipsius absentia plerumque in subditis nascantur plurima & maxima incommoda: tibi commissus est grex; tu constitutus es Pastor, qui gregem pascat & defendat; & hoc quomodo præstabis absens?

Nec fas est gregem tibi concreditum pro lubitu committere alteri; tibi dictum crede: *cognosce vultum pecoris tui.* Prov. c. 27. Tu præfectus huic civitati, si tu desis, periculum est, ne se dedat hostibus; non est in arbitrio Ducis, cujus fidei Rex propugnandam contra hostes commisit arcem vices suas alteri cedere, & credere: *ubi non est gubernator, corrueat populus.* Prov. c. 11. Tu es navis illius director, nauta, & navarchus;

te absente certum navi naufragium imminet; non penes navarchum est, aut remigem, temonem, aut remum alii pro lubitu cedere: *descendent de navibus, qui tenebant remum; nautæ & gubernatores in terra stabunt. contrita es à mari, & omnis multitudo tua ceciderunt.* Ezech. c. 27. Tu sponsus es illius Ecclesiæ particularis tibi commissæ, sicut Christus sponsus est Ecclesiæ Catholicæ, seu universalis; sponsus autem sive maritus jubetur & tenetur convivere suæ uxori, ne huic detur ansa prævaricandi: sic scemina illa, ut turpitudines suas interim admittas excusaret, caulata est diuturnam mariti absentiam. Prov. c. 7. *Non est vir in domo: abiit viâ longissimâ.* Nec te omnis culpæ credito expertem, si tibi interim substituas hominem idoneum, peritum & probum. Non poterat Moyles sibi absenti substituere apertorem, quàm Aaronem, & nihilominus sub Aarone populus in immane crimen idolatriæ lapsus est adorando vitulum aureum, imò ipsemet Aaron in partem tanti criminis venit: & quid tandem prodest substituti Vicarii habilitas, ubi obligatio personæ inhæret, & industria personæ requiritur, atque exigitur?

Nec illum ego parochum officio suo ritè fungi dixero, qui corpore quidem instat statuæ præsens, omnia suo facellano peragenda relinquit, & totum onus ejus humeris imponit, ipse nec digito tangens: longe mi-

minus, qui ne corpore quidem præsens est, Tridentinum absentiam parochi mulctat subtractione fructuum *pro Rata absentia* Sess. 23, c. 1. *de Reform.* Arctius adhuc stringit parochum Vasquezius, docens, non tantum absentem, verum etiam præsentem, sed torpentem, & operi ne manum quidem admoventem ipso jure naturali spoliari fructibus, cum hi respondeant præcedenti labori, & operarius tota die stertens, dolabram, securim, malleum, falcem, ligonem, vel acum ne quidem attingens, diurnum stipendium, & pactam pro labore mercedem justò titulo utique accipere non possit: an æquum judicas, ut alius portet totum pondus diei & æstus, & tu mercedem accipias, alteri vix tenuem relinquens particulam?

Non ignoro, excusari, & liberari posse parochum ab obligatione residendi; causas enumerat Tridentinum, ad has quatuor contractas; prima est *Christiana charitas*, ut si inter inimicos, & dissidentes extinguenda sint odia, & reducenda pristina pax & concordia. Secunda est *ingens necessitas*, vel propria, vel aliena; ut si sanitas afflicta reparanda, balneis &c. medicorum judiciò curanda; si in gravi necessitate constituto succurrendum proximo. Tertia, *debita obedientia*, ut si Pontifex, Episcopus, vel alius superior ita jubeat. Quarta demum est *utilitas Ecclesie*, vel totius diocesis, ut si frequentanda synodus; si coram tribu-

nalibus tam sæcularibus quàm Ecclesiasticis, comparendum ad defendenda jura Ecclesiæ, & ad litem huic motam finiendam.

His ita statutis Tridentinum adjecit certas conditiones, quas pariter oportet diligenter observare: inter has primo loco ponitur, ut hæc absentia nullum Ecclesiæ detrimentum afferat; hinc necesse est, ut eum constituas, vices tuas interim supplementurum, qui Episcopo probetur, & ab hoc approbetur, æquâ ipsi assignatâ mercede. Secunda est, ut causa absentia indicetur Episcopo, & ab hoc approbetur scripto. Tertia, ut licentia emanandi non extendatur ultra spatium duorum mensium sine gravissima causa. Quarta tandem est, ut ab Episcopo revocatis, & ad redeundum monitis, non tamen parentibus, censuræ, vel aliæ poenæ, etiam privationis beneficii infligi possint: tantâ sollicitudine urget Concilium præsentiam Pastoris in sua causa, judicans, ex ejus præsentia potissimum pendere gregis prosperitatem, & salutem.

II. Non tamen satis, si tantum sis corpore, & ut ita dicam, materialiter præsens. Non tibi blandire, aut credito, te tuo officio abunde satisfacisse, si intra parochiæ tuæ limites hæleris ut statua elegans in aula, vel palatio regio asservatur pro ornamento & decore loci: manendum tibi est in tua parochia, sicut custodi, & exploratori in sua specula, qui suo officio non respon-

det

det dormiendô, sed vigilandô; hærendum tibi est in tua parochia instar navarchi in navi, cujus officium est, sedere ad clavum, regere remonem; instar magistri in schola, cujus officium est non tantum in cathedra sedere, sed ex eadem discipulos docere. Præsentia Pastoris eum in finem exigitur, ut gregem pascat; hoc imperavit Christus ipsemet, cum Petro dixit, & ter repetiit Jo. an. c. 21. *Pasce oves meas*, eâ de causâ, judiciô D. Bernardi, ut triplex genus pascuorum, vel potius triplicem pascendi modum indicaret: *pasce verbô, pasce exemplô, pasce sanctarum fructu orationum.*

1. Officii tui est, populum tuum verbis corrigere, corripere, instruere in doctrina Christiana prædicandô, catechizandô, præsertim ætatem teneram, vel rudiorum: ô te felicem, si ita loqueris! salus alterius, tua pariter salus erit: *utinam regneris, ut & nos vobiscum regnemus* 1. Cor. c. 4. ô te infelicem, si taceas! alterius interitus, erit tuus pariter interitus: *Speculatorem dedi te domui Israël, si non fueris locutus, ut se custodiat impius à via sua, ipse in impietate sua morietur, sanguinem autem ejus de manu tua requiram* Ezech. c. 3. Hinc D. Gregorius Hom. 11. ejusmodi multos parochos vocat homicidas: *tot occidimus, quot ad mortem ire tacentes videmus.* Non tibi parochia concessa pro sella, vel sede, in qua quiescas, & dormias; sed pro cathedra, in qua stes, & prædices. Si curam anima-

M 5 rum

rum in te susciperes, ut vivere liceret sine cura, te ipsum cum animabus tuæ cura commissis in perditionis abyssum præcipitares; lex Ecclesiastica mille Canonibus te stimulat, severè imperans, ut indefessè, & ferventer ad populum ex altiore loco dicas; lex ipsa Divina, nullo inter Doctorem, & Pastorem sacrum factò discrimine, posuit quosdam Apostolos, quosdam Prophetas, alios Pastores & Doctores. Ephes. c. 4. & inculcat docendi, & pascendi verbò divinò oviculas necessitatem; clamat ipsa lex naturæ, jure meritissimo laborem exigens ab operario mercedem petente, & accipiente.

2. Alterum pabulum, quod Pastor Ecclesiasticus subministrare debet suis oviculis, est bonum exemplum, & probæ vitæ tenor illimis: casta, & vana sunt verba, si desint facta, & exempla; negligitur, & despiciuntur doctrina illius magistri, qui illis, quæ docet, è diametro contraria facit: eapropter Christus à te exigit, ut prius sis sal terræ per exemplum, *vos estis sal terræ*, & postea lux per doctrinam sanam: *vos estis lux*: & tandem concludit: *sic luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona*. Matth. c. 5. Ita dilucidat hoc Christi effatum auctor operis imperfecti Hom. 10. *quos illuminaveritis per verba, quasi lux, condite per exempla vestrorum operum, quasi sales*. Sanitas populi, id est corporis originem trahit à sanitate capitum: sic legimus I. 2. Mach. c. 3. *cùm leges*
opri-

optime custodirentur propter Onia Pontificis pietatem. Vicissim improbitas, & malitia capitis defluit in subditos: sic videmus in Herode accidisse. Matth. c. 2. *Rex turbatus est, & omnis Hierosolyma cum illo.* Nec tunc te munere tuo bene functum credito, quando nulli offendiculo vel scandalo palam fueris; sed memineris, Apostolorum Principem à te exigere, ut sis *forma gregis ex animo.* 1. Petr. c. 2. Modico durat tempore simulatio, præcipue ubi perspicacibus prudentium oculis diu substat; facile enim larvam vel ipsa deponit, vel oculati detrahunt: maculæ solis, vel altiorum planetarum, etiamsi aliquamdiu objectis tegantur nebulis, tamen his etiam levi ventô post modicam moram dissipatis, ab omnibus observantur, & notantur.

3. Tertium, quod oviculis tuis præbere debes pabulum, est oratio. Si sæpius loquaris DEO de populo, consequeris id, quod consequi non poteris loquendo cum populo DEI. Propheta Samuel coram tota concione apertè dixit, credere se gravi obstringendum piaculo, nisi assiduis precibus DEUM interpellaret pro populo Israëlítico: *absit à me hoc peccatum, ut cessem orare pro vobis.* 1. Reg. c. 12. Præ omnibus cavendum, ne unquam intermittas orationes illas, quas populus in unum collectus publicè in templo certis temporibus peragere solet, consuetas vespertas, processiones, sive circuitus *ta-*
cros,

ros, aliasque cæremonias Ecclesiasticas: præcipuè tibi cordi sit, ut quotidie incruentum Sacrificium ad aram DEO offeras, sæpiùs etiam pro salute animarum tuæ curæ commissarum, sicut te hujus obligationis tuæ admonet Concilium Tridentinum Sess. 23. c. 1.

III. Primarium, & opiparum pabulum, quod oviculis tuis parare, & subministrare teneris, sunt sancta fidei mysteria sive Sacramenta ipsis necessaria, ut vitam Christianam ritè auspicientur, prosequantur, & finiant.

I. Tuum est statim ab initio vigilare, & diligentissimè prospicere, ne ullus infan-
tùm recens natus sine baptismo, & hoc sacro fonte non ablutus, ex hac vita mox iterum decedat: ad hoc pium obsequium omnes quidem obstringit Christiana charitas, te verò tuum parochi officium, & lex justitiæ. Tuum est, monere prægnantes matres, ne eos in se suscipiant labores graves, qui sine magna virium intensione, & corporis agitatione foetui dissipando, vel enecando periculosa peragi nequeunt; tuum est invigilare illis puellis, quæ gravem suum errorem admissum longè majore tege-
re conantur foetum expellendò, procurato abortu, vel jam in lucem editum supprimendò: tui muneris est, omnem adhibere curam, & sollicitudinem, ut in periculosis partibus vel tu, vel aliùs præstò sit, vel
sal.

saltem obstetrices ritè instruuntur, quid in tali rerum articulo sit agendum, ne infans sine baptismo decedat, damnò per totam æternitatem irreparabili.

2. Jam adultiores oportet instruere, & præparare ut discant reliqua Sacramenta ritè & cum fructu suscipere iisque uti suo tempore: inter hæc primum erit, ut ubi ad rationis usum pervenerunt, sacro Chrysmate inungantur, & confirmentur; subinde instruendi erunt exactè in iis, quæ necessaria sunt ad sacram confessionem, & Sacramentum pœnitentiæ; accedant ea, quæ spectant ad sacrum altaris Sacramentum, & ad dignè sumendam sacram Synaxin necessaria sunt: quæ altum teneris animis inculpenda, & inculcanda erunt; quippe per totius vitæ decursum duratura: præbendæ erunt aures his & aliis patientes & faciles, qui ad sacrum tribunal animum expiaturi accesserint, eosque, si desiderent, pane Angelorum pascere oportebit: matrimoniis assistere, præmissis promulgationibus requisitis, sponsosque monere de Christiana, & sancta intentione, qua Sacramentum hoc suscipiendum, & impostero etiam piè & sanctè servandum erit.

3. Tuum vel maximè erit, ubi ad mortem, & ultimum agonem ventum fuerit, tuis assistere filiis; curabis itaque etiam non vocatus, ut accurras, & illis omni ope, consilio, & auxilio adsis; omnibus morientium

Sacra-

Sacramentis eos munias, nec unctionem extremam usque ad extremum vitæ limen differas, quando ægrotus jam mentis impos, cum fructum ex hoc Sacramento haurire non poterit, quem hausisset uberrimum sibi compos, cum Sacramentum hoc validè & licitè conferatur, & administratur non tantum in extremo, sed in quovis probabili, & claro mortis periculo: nec ita ad æternitatis iter ritè præparatum deserere imposturum decet; succurrendum ipsi est ulterius, suggerendi affectus varii variarum virtutum, fidei, spei, charitatis, doloris, contritionis, suaviter simul & ferventer, ac prudenter, nec antea discedendum, si fieri possit, quam moribundus animam in labiis natantem in patulum JESU crucifixi cor feliciter efflaverit. Si brevi illo tempore, ex quo pendet æternitas, dæmon juratissimus animarum hostis omnem conatum, omnes vires adhibet, ad animam illam æternum perdendam, an tu segni torpebis otio, & non omnes potius vires intendes, ut animam tuæ fidei concreditam leonis avernalis cruentis unguibus ereptam Christo redemptori restituas?

Con